

BROEREN
www.broerenbv.nl

CO₂-reductieplan 2016 - 2021

Opdrachtgever:

Broeren B.V.
Dennis van Dijk

Auteur:

Dennis van Dijk
Christine Everaars, Dé CO₂ Adviseurs

Dé CO₂ Adviseurs

Laat de CO₂-Prestatieladder voor je werken

Inhoud

<i>1</i>	<i>Inleiding</i>	<i>3</i>
1.1	LEESWIJZER	3
<i>2</i>	<i>Energiebeoordeling scope 1 & 2</i>	<i>4</i>
2.1	CONTROLE OP INVENTARISATIE VAN EMISSIES	4
2.2	IDENTIFICATIE GROOTSTE VERBRUIKERS	4
2.3	TRENDS IN ENERGIEVERBRUIK EN VOORTGANG CO ₂ -REDUCTIE	5
2.4	VERBETERPOTENTIEEL	5
<i>3</i>	<i>Strategisch plan scope 3</i>	<i>6</i>
3.1	SIGNIFICANTE SCOPE 3 EMISSIES	6
	Kwalitatieve scope 3 analyse	6
	Kwantitatieve scope 3 analyse	6
	Ketenanalyse(s)	6
3.2	REDUCTIESTRATEGIE SCOPE 3	6
	Inventarisatie reductiestrategieën	7
<i>4</i>	<i>Doelstellingen</i>	<i>8</i>
4.1	VERGELIJKING MET SECTORGENOTEN	8
4.2	HOOFDDOELSTELLING	9
	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik	9
	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren	10
	Scope 3 Subdoelstelling afval	10
<i>5</i>	<i>Maatregelen reductieplan</i>	<i>11</i>
<i>6</i>	<i>Voortgang CO₂-reductie</i>	<i>13</i>
<i>7</i>	<i>Participatie sector- en keteninitiatieven</i>	<i>14</i>
7.1	ACTIEVE DEELNAME	14
7.2	LOPENDE INITIATIEVEN	14
	<i>Bijlage A Inventarisatie sector- en keteninitiatieven</i>	<i>15</i>
	<i>Colofon</i>	<i>19</i>

1 Inleiding

In dit document worden de scope 1, 2 en 3 CO₂-reductiedoelstellingen van Broeren B.V. gepresenteerd en de voortgang van de CO₂-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO₂-footprint voor scope 1 en 2 opgesteld conform ISO 14064-1 en het GHG-protocol.

Voor het bepalen van de CO₂-reducerende maatregelen die binnen Broeren B.V. toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is als apart tabblad opgenomen in het Excel bestand 'CO₂-reductiemaatregelen en berekening doelstelling'. Aan de hand van de maatregelen die voor Broeren B.V. relevant zijn, is vervolgens het CO₂-Reductieplan opgesteld. Hierin worden de reductiedoelstellingen en de daarbij behorende maatregelen beschreven.

In hoofdstuk 2 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven waarin een analyse is uitgevoerd over de voortgang in CO₂-reductie voor scope 1&2 en mogelijke verbeterpunten. In hoofdstuk 3 worden de scope 3 emissies en voortgang daarin beschreven, met daarbij uitgelegd welke strategie Broeren B.V. in de keten hanteert. De verbeterpunten die vanuit hoofdstuk 2 en 3 naar voren komen, worden in hoofdstuk 4 en 5 waar nodig verder opgenomen: in hoofdstuk 4 worden de reductiedoelstellingen beschreven, terwijl het concrete plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen is weergegeven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 tenslotte wordt een beschrijving gegeven van initiatieven waaraan wordt deelgenomen en welke winst deze initiatieven op het gebied van kennisdeling en CO₂-reductie hebben opgeleverd.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO ₂ -Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 3: Strategisch Plan scope 3	5.B.1
Hoofdstuk 4: Doelstellingen	3.B.1
Hoofdstuk 5: Maatregelen reductieplan	3.B.1
Hoofdstuk 6: Voortgang CO ₂ -reductie	3.B.1
Hoofdstuk 7: Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2
Bijlage A	1.D.1

2 Energiebeoordeling scope 1 & 2

Het doel van deze energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van Broeren B.V. in kaart te brengen. Deze beoordeling geeft minimaal 80% van de energiestromen weer. Zo zijn door deze analyse de grootste verbruikers geïdentificeerd en kan daar individueel op gestuurd worden. Daardoor kunnen de belangrijkste processen die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De achterliggende brongegevens zijn terug te vinden als extra tabblad in Emissie-inventaris (2.A.3 & 3.A.1).

2.1 Controle op inventarisatie van emissies

Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en wordt in het interne audit rapport opgenomen.

2.2 Identificatie grootste verbruikers

Bijna alle uitstoot van Broeren B.V. zit in het brandstofverbruik, waarvan bijna 90% door diesel wordt veroorzaakt. Dit komt doordat in het pand geen gas wordt gebruikt en de werkplekken grotendeels worden voorzien van groene stroom. Er is momenteel geen inzicht in de verdeling van brandstofverbruik tussen het verbruik door materieel en het wagenpark. Voor deze energiebeoordeling is een analyse gemaakt van het wagenpark aan de hand van de kentekens. In 2018 zijn de kilometerstanden opgeschreven. In de komende jaren kan op basis hiervan meer inzicht worden verkregen over de verbruiken. Het wagenpark bestaat uit 7 bestelwagens, een opleggertrekker en drie personenauto's. Het gemiddelde bouwjaar van de auto's is 2011, waarbij twee bestelwagens en een personenauto van voor 2010 stammen. Hieronder is een overzicht gepresenteerd van de informatie beschikbaar in het OVI register van het RDW.

Kentekens	Type	Bouwjaar	Label	Brandstof	Verbruik (l/100km)	CO ₂ uitstoot (g/km)	Milieu classificatie
VD-671-H	Bestelwagen	2013		Diesel	8,8	233	EEV
25-BX-JP	Bestelwagen	2006		Diesel			
88-VDT-4	Bestelwagen	2007		Diesel			
9-VRT-86	Bestelwagen	2011		Diesel	5,8	151	
29-VVD-3	Bestelwagen	2010		Diesel			
7-VZV-04	Bestelwagen	2012		Diesel	4,6	119	
VL-403-K	Bestelwagen	2015		Diesel	7,2	190	EURO5
8-VNX-62	Opleggertrekker	2012		Diesel		293	EURO5
HP-968-X	Personenauto	2015	A	Hybride: Benzine/Elektra		42	EURO6

2-ZPD-58	Personenauto	2008	D	Benzine	6,3	149	
NT-277-V	Personenauto	2017	D	Diesel	7,2	189	EURO6

2.3 Trends in energieverbruik en voortgang CO₂-reductie

De absolute uitstoot van scope 1 en 2 is in afgelopen jaar flink gereduceerd, met name door het gedaalde verbruik van diesel. Het is te zien dat ook de grootte van scope 3 emissies is gedaald sinds 2016. Dit heeft ook te maken met de verminderde uitgaven. Momenteel is nog niet inzichtelijk hoe de waarden zich relateren aan FTE of omzet, deze analyse moet nog worden uitgevoerd.

2.4 Verbeterpotentieel

Op basis van de grootte in uitstoot en de noodzaak/mogelijkheid tot meer inzicht in verbruik van brandstof, is gekozen dit jaar het energieverbruik hiervan nader te onderzoeken.

Voor de huidige energiebeoordeling is een onderzoek gedaan naar de verbruiken van het wagenpark door middel van de informatie bekend bij het RDW. In de komende jaren kan deze kennis worden verbeterd door een registratiesysteem voor zowel tankbeurten als kilometerstanden.

Verbetering in inzicht

Om in de toekomst een beter inzicht in de grootste verbruikers te krijgen, kan het volgende verbeterd worden:

- ✓ Maatregel 1: betere brandstofregistratie systemen zodat er meer inzicht in de verbruiken van zowel het wagenpark als materieel wordt verkregen.
- ✓ Maatregel 2: stimuleren van medewerkers voor het juist invullen van de kilometerstanden (halfjaarlijks)

Reductiepotentieel

De volgende mogelijkheden zijn uit de analyse naar voren gekomen om de CO₂-uitstoot verder te reduceren:

- ✓ Maatregel 1: Training Het Nieuwe Rijden
- ✓ Maatregel 2: Verduurzamen wagenpark door instellen plafond voor CO₂-uitstoot

Bovenstaande maatregelen zijn opgenomen in het CO₂-Reductieplan.

3 Strategisch plan scope 3

Broeren B.V. vindt het belangrijk om inzicht te verkrijgen in haar belangrijkste scope 3 emissies. Om dit inzicht te verkrijgen is er een kwalitatieve en kwantitatieve dominantie analyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden hieronder weergegeven. Tevens wordt er een strategie geformuleerd om deze scope 3 emissies te reduceren.

3.1 Significante scope 3 emissies

Aan de hand van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve scope 3 analyse zijn de emissies in de keten van Broeren B.V. in kaart gebracht.

Kwalitatieve scope 3 analyse

Op basis van een indeling in Product-Marktcombinaties en de kwalitatieve benoeming van de grootte van invloed en mogelijkheden die Broeren B.V. op de verschillende Product-Marktcombinaties heeft, is de volgende top 3 naar voren gekomen:

- ✓ Bestrating en GWW voor overheden
- ✓ Bestrating en GWW voor private partijen
- ✓ Groenvoorzieningen voor overheden

Kwantitatieve scope 3 analyse

Naast de kwalitatieve dominantieanalyse is ook een kwantitatieve analyse uitgevoerd waarbij de emissiestromen als absolute waarden in kaart zijn gebracht aan de hand van de 15 GHG emissiestromen van scope 3. Hieruit komt de volgende top twee naar voren:

- ✓ Aangekochte diensten 1.403 ton CO₂
- ✓ Aangekochte goederen 668 ton CO₂
- ✓ Afval 145 ton CO₂

Ketenanalyse(s)

Door Broeren B.V. is gekozen om één ketenanalyse te maken van een product uit de categorie bestrating en GWW - afval. Niet bij al het werk van de product-marktcombinaties van Bestrating en GWW voor overheden en private partijen kan Broeren B.V. invloed uitoefenen op de resultaten. Dit komt bijvoorbeeld door strikte voorschriften van opdrachtgevers of keuzes van onderaannemers. De projecten waar wel een keuze gemaakt wordt door het bedrijf, omvatten slechts 5% van de totale omzet. Aangezien hier wel de grootste mogelijkheid ligt tot reductie en realistisch doorvoeren van veranderingen, is dit onderwerp gekozen voor de ketenanalyse. In de eerste versie van deze analyse is berekend wat de uitstoot is in de ketenstappen omtrent afval. Op basis hiervan is een plan opgesteld om dit te komende jaren verder inzichtelijk te maken en te reduceren.

3.2 Reductiestrategie scope 3

Voordat er een strategie geformuleerd wordt, is er aan de hand van de 15 GHG-categorieën een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden die Broeren B.V. heeft om de up- en downstream emissies te beïnvloeden. De resultaten van deze

analyse zijn terug te vinden in 5.A.1, Kwantitatieve Analyse. In de volgende paragrafen wordt beschreven voor welke strategie er uiteindelijk is gekozen om de scope 3 emissies te beïnvloeden en te reduceren.

Inventarisatie reductiestrategieën

Onderstaand is een opsomming gegeven van de relevante mogelijk strategieën in de keten + bijbehorende autonome acties:

- ✓ Inkoop; alternatieve producten stimuleren en ontwikkelen. Bij inkoopbeleid de verplichting tot voeren CO₂-reductiebeleid opstellen (bij onderaannemers).
- ✓ Inzet materieel derden: zuinigheid/milieulabel als criterium bij inhuur van materieel, in overleg met onderaannemers/concern over mogelijkheden van besparing.
- ✓ Transport derden: verminderen van transportkilometers door plannen van ritten en letten op maximale belading en door zoveel mogelijk per schip of trein te vervoeren.
- ✓ Afval: verminderen van afval door direct hergebruik van materiaalstromen in andere projecten, scheiden van afval op kantoor en/of op de werf, rechtstreeks terugbrengen van afvalmaterialen (vnl. metalen) naar producent (i.p.v. afvalverwerker).

Broeren B.V. kiest ervoor zich te focussen op strategie afval. Dit sluit ook aan bij de uitkomsten van de ketenanalyse. Deze doelstelling is opgenomen in hoofdstuk 4 'Doelstellingen'.

4 Doelstellingen

Aan de hand van voorgaande hoofdstukken wordt bepaald of de reeds opgestelde doelstellingen nog steeds actueel zijn, of dat deze mogelijk aangepast (aangescherpt of juist afgezwakt) moeten worden, teneinde ambitieus én realiseerbaar te blijven. Dit wordt in de volgende alinea's verder beschreven. Aanpassingen aan de doelstellingen worden ook besproken in het managementoverleg.

4.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. Broeren B.V. schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Dit op grond van de maatregelen die gepland zijn voor de komende jaren. Op basis hiervan zal de reductiedoelstelling gelijk liggen aan die van sectorgenoten. Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaalt Broeren B.V. een overall gemiddelde score van A-Standaard.

Enkele voorbeelden van sectorgenoten die in het bezit zijn van het CO₂-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

- Sectorgenoot 1 | Gebr. Vos
 Zij hebben als doel gesteld om de eerste vijf jaar na het behalen van het certificaat jaarlijks 1% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren.
 Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
 - Verlichting veranderen in LED
 - Kantoor koppelen aan hal (minder bewegingen van buitendeur)
 - Aanpassen buitenverlichting
 - Inregeling kachel
 - Vervangen bussen

- Sectorgenoot 2 | W. Ketelaars
 Zij hebben als doel gesteld om 2% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren in het eerste jaar, vervolgens 1,5% per jaar tot 2020.
 Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
 - Cursus Het Nieuwe Rijden
 - Cursus Het Nieuwe Draaien
 - Aandacht voor bandenspanning
 - Afvalscheiding
 - Opvragen gegevens onderaannemers

- Aandacht voor aanschaf en vervanging energiezuinige voertuigen
- Aandacht voor logistieke planning
- Alternatieve brandstof

4.2 Hoofddoelstelling

Broeren B.V. heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren. Deze doelstellingen zijn op basis van de maatregelen genoemd in hoofdstuk 5 opgesteld. Er is gekozen om de doelstellingen ambitieus, maar ook reëel in te schatten. Dit kan in de komende jaren nog omhoog worden bijgesteld mocht er sprake zijn van een constante reductie die boven de doelstelling komt.

Scope 1 en 2 doelstelling Broeren B.V.
Broeren B.V. wil in 2021 ten opzichte van 2017 10% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan de behaalde omzet om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

- Scope 1: 4% reductie in 2021 ten opzichte van 2017
- Scope 2: 100% reductie in 2021 ten opzichte van 2017

Daarnaast wil Broeren B.V. in de keten van afval onderstaande reductie realiseren:

Scope 3 doelstelling Broeren B.V.
Broeren B.V. wil in 2021 ten opzichte van 2017 5% minder CO₂ uitstoten per ton afval

2018:	Onderzoeken afvalstroom restafval en test met inzameling hout en plastic
2019:	Vaststellen mogelijkheden extra containers en reductie van 1%
2020:	Reductie van 3%
2021:	Reductie van 5%

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's.

Dit is ingeschat op ongeveer 7% reductie in de komende drie jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het totaal aantal gereden kilometers.

Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op Broeren B.V. van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 100% in de komende drie jaar. Op het moment van schrijven heeft Broeren BV zonnepanelen op het dak liggen die in de eerste helft van 2018 24.044 kWh hebben opgewekt. In de komende drie jaar wil het bedrijf nog meer zonnepanelen op het dak leggen, zodat het uiteindelijk zelfvoorzienend is.

Scope 3 | Subdoelstelling afval

Het grootste deel van de CO₂ in de ketenstappen omtrent afval wordt uitgestoten tijdens de stap *verwerking*. Broeren B.V. richt zich om die reden op de mogelijkheid om het afval beter te scheiden en de relatieve hoeveelheid restafval te verkleinen, waar mogelijk. Om dit zo effectief mogelijk op te maken start in september 2018 een pilot waarbij het doel is om het inzicht in restafval te verbeteren. Er wordt onderzocht waar de afvalstroom uit bestaat en of er een mogelijkheid is om meer containers toe te voegen om de stroom verder te scheiden. Deze pilot zal tot het einde van het jaar 2018 lopen, waarna geëvalueerd wordt om te kijken welke mogelijkheden het best benut kunnen worden. Op dat moment worden ook de doelstellingen nogmaals onder de loep gelegd om de CO₂ met meer zekerheid te berekenen.

Naast het onderzoeken is Broeren B.V. in 2018 ook gestart met het scheiden van hout en plastic op de Orionstraat. Uit de gegevens over 2018 moet blijken hoeveel CO₂ dit bespaart.

5 Maatregelen reductieplan

In onderstaande tabel worden de maatregelen van het huidig reductieplan weergegeven.

Scope	Maatregel	Effect op emissiestroom	Planning	Status augustus 2018
1	Aanschaf duurzamere bussen en auto's	1%	Continu	Eerste bus is gekocht, oude bus is nog niet weg.
	Optimaliseren registratiesysteem brandstofverbruik	0%	continu	Registratie vindt nu plaats met tankpassen en halfjaarlijkse kilometerstanden. Eerst aankijken hoe dit verloopt en in de toekomst mogelijk verbeteren, ook m.b.v. trackers in nieuwe bussen
	Cursus Het Nieuwe Rijden en herhaling van bewustwording	2%	2019-2020	Staat op de planning, nog geen specifieke datum. Sowieso voor eigen medewerkers, ook mogelijkheid bekijken voor vaste inhuur. Voor bewustwording worden toolboxes en interne communicatie ingezet. In een later stadium ook kijken naar mogelijkheid Green Driver Challenge
	Afstand mee laten wegen bij inzet personeel	0%	Continu	Dit wordt zo veel mogelijk gedaan.
	Bandenspanning regelmatig controleren	0%	Vanaf 2019	Dit moet worden ingeregeld, het doel is om elke drie maanden de bandenspanning te laten controleren.
2	Extra zonnepanelen	100%	2019-2020	Onderzoeken wanneer extra zonnepanelen op het dak gelegd worden.
3	Inhuur vernieuwde kraan Van Loon	0%	Vanaf 2018	Deze wordt ingezet.
	Inhuur nieuwe auto Van de Sande	0%	Vanaf 2018	Deze wordt ingezet.

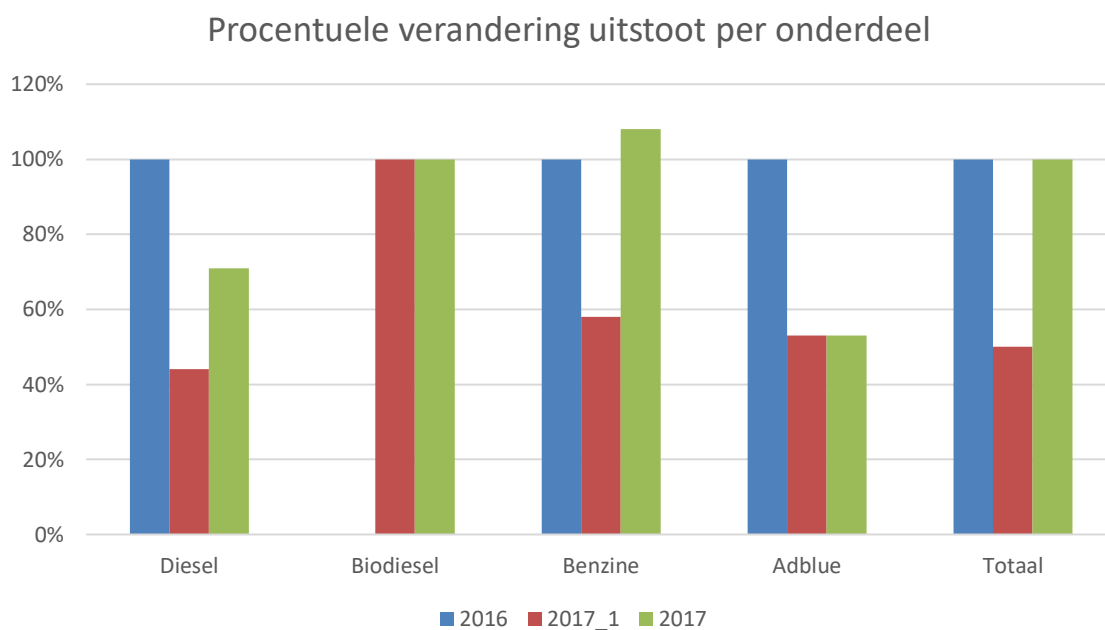
	Inkoop bij bedrijven uit de directe omgeving	0%	Vanaf 2018	Dit wordt zo veel mogelijk gedaan, maar wordt vaak gelimiteerd door restricties in bestekken.
	Reduceren aandeel restafval	1%	Vanaf 2019	In 2018 wordt inzichtelijk gemaakt waar de rest-)afvalstromen van Broeren B.V. uit bestaan en hoe veel dit op zou kunnen leveren. Hierover meer in de ketenanalyse.

De volgende maatregelen zijn reeds uitgevoerd in de afgelopen jaren:

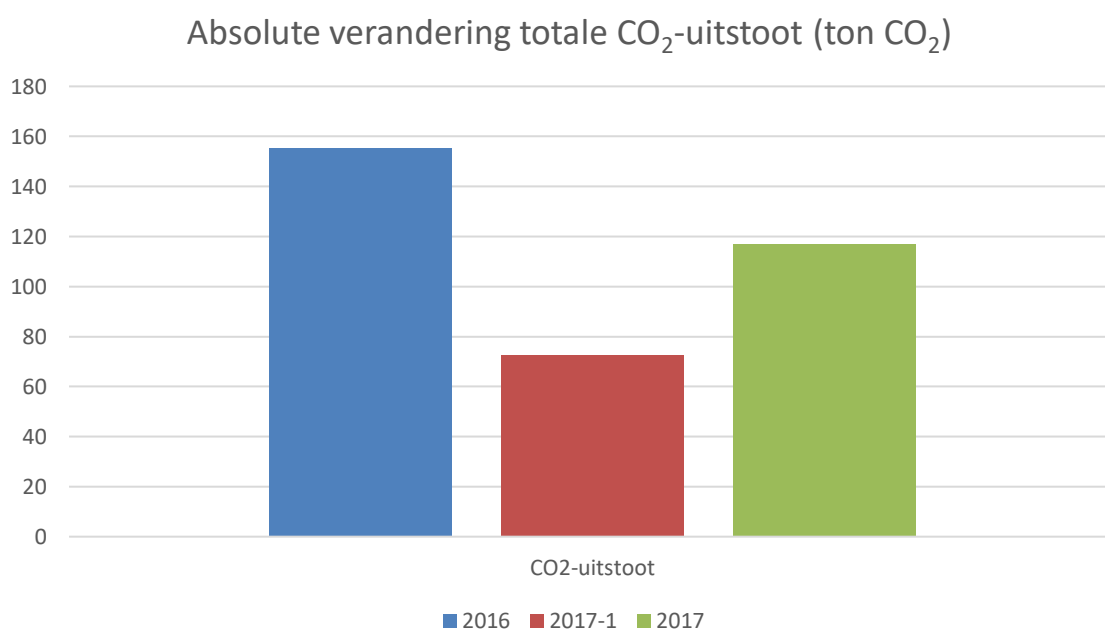
Maatregel	Datum
Overstap naar nieuw pand	2015
Installatie zonnepanelen	2015
Nieuwe trilplaat	2016
Bewegingssensoren	2015

6 Voortgang CO₂-reductie

In onderstaand figuur is de voortgang van de CO₂-uitstoot binnen scope 1 en 2 van Broeren B.V. opgenomen.

Figuur 1: Voortgang van de CO₂-uitstoot.

Figuur 2: Voortgang van de CO₂-uitstoot.

7 Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

7.1 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

7.2 Lopende initiatieven

Door Broeren B.V. wordt deelgenomen aan het initiatief Fairtrade Gemeente. Daarmee is Broeren B.V. het enige Fairtrade bouwbedrijf in Tilburg. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over Fairtrade producten en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief aan.

Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Verslagen bijeenkomsten
- Email richting de werkgroep over CO₂

Aangezien dit initiatief zich niet alleen op CO₂ richt, probeert Broeren B.V. in het komende jaar of dit wel een standaard onderwerp op de agenda kan worden om CO₂ verder op de kaart te zetten en aangesloten bedrijven ook te motiveren tot reductie. Mocht dit niet mogelijk zijn, moet er worden gekozen voor een ander initiatief.

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 997,00
Totaal		€ 2.597,00

Bijlage A | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂-reductie	
Initiatieven van sectorgenoten/regionale initiatieven	
Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en werkgroepen.	http://nlco2neutraal.nl/
Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van duurzame bedrijfsvoering, te beginnen door bij de belangrijkste leveranciers na te vragen wat zij op dit gebied al doen.	https://www.duurzameleverancier.nl/
DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.	https://www.dgbc.nl/
Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau door maatregelen te nemen die niet alleen kosten besparen, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.	http://lean-green.nl/
Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.	http://www.duurzaamgebouwd.nl/
Beter Benutten Een platform van het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van het programma Beter Benutten. Rijk, regio en bedrijfsleven nemen in dit programma samen innovatieve maatregelen om de bereikbaarheid in de drukste regio's te verbeteren.	http://www.beterbenutten.nl/
Leaders for Nature Een Programma van IUCN NL dat tot doel heeft het Nederlandse bedrijfsleven te helpen verduurzamen met bijzonder oog voor biodiversiteit. Vanaf 2016 gaan ze de samenwerking met bedrijven intensiveren via langlopende individuele partnerschappen.	https://www.iucn.nl/actueel/terugblik-10-jaar-leaders-for-nature
Groencollectief Groencollectief Nederland is een landelijk samenwerkingsverband van regionaal opererende zelfstandige ondernemers, allen toonaangevend op het gebied van professionele groenvoorziening. Door samenwerking op het gebied van marktwerking,	http://www.groencollectiefnederland.nl/

kennisdeling, CO₂-reductie, innovatie en inkoop versterkt Groencollectief Nederland haar positie alsmede de positie van haar zakelijke relaties. Kortom: gebundelde krachten om samen te werken aan een groene toekomst.	
Sturen op CO₂ Meerjarig initiatief opgezet door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën, onder andere in workshops. Meerdere bijeenkomsten per jaar.	https://www.cumela.nl/cursus/brandstof-co2/sturen-op-co2-sectorinitiatief
Platform Groene Netten Alle infrabeheerders (Enexis, Gasunie, Alliander, Stedin, TenneT, KPN en ProRail) hebben vanuit hun rol een duidelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. De verduurzaming van de samenleving is een uitdaging die uitstekend past binnen de activiteiten van de infrabeheerders. Zij kunnen de duurzame ontwikkeling vanuit de eigen ketenpositie, in samenwerking met leveranciers, versnellen door bewust om te gaan met emissiereductie en de migratie naar circulair materiaalgebruik. Gezien de grote collectieve impact van alle maatschappelijke infrabeheerders samen, draagt dit direct bij aan significant lagere CO₂-uitstoot in Nederland en de kanteling naar een circulaire economie.	http://www.groenenetten.org/nl/
Aanpak Duurzaam GWW Een samenwerkingsverband tussen marktpartijen, overheidsopdrachtgevers en kennisinstellingen. Gericht op de Spoor en Grond-, Weg- en Waterbouwsector. De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase.	http://www.duurzaamgww.nl/
Railforum Netwerk/ CO₂-visie 2050 Railforum bestaat sinds 1992 en is het onafhankelijke kennisnetwerk van ruim 85 bedrijven en organisaties die actief zijn in de brede railsector. In november 2015 is er een doorstart gemaakt en hebben alle grote stakeholders uit de sector de CO₂-visie 2050 ondertekend. Een stuurgroep in samenwerking met Climate Neutral Group beoogt de hele sector te betrekken door elk bedrijf te ondersteunen in het aanmaken van een footprint en het zetten van de eerste stappen op de CO₂-prestatieladder. Met als doel dat er een complete footprint van de hele sector ontstaat.	http://www.railforum.nl/2015/12/co2-visie/
InnoRail Een netwerk dat zich richt op verbeteringen en innovaties in het assetmanagement domein van ProRail. Dit domein is voortdurend in verandering door uitbreiding, vervanging, nieuwe interne en externe	

ontwikkelingen en nieuwe eisen. Het domein staat voor een voortdurende opgave zich aan te passen en haar prestaties te verbeteren. Het netwerk maakt deze ontwikkelingen proactief bespreekbaar. Het behandelt in dit kader thema's, vraagstukken inzake techniek-, proces- en productinnovatie ter bevordering van duurzaam en economisch assetmanagement. Doelstelling is om technische en procesmatige innovaties rondom het werkveld van beheer en onderhoud te bevorderen.	
Rail Cargo Information Een stichting waarbij zo'n 60 organisaties zijn aangesloten die werk uitvoeren in de spoorsector. Doel van de stichting is om het gebruik van het spoor voor goederenvervoer te bevorderen.	http://www.railcargo.nl/
CO₂-Visie 2050 Duurzaamheid is belangrijk voor de spoorsector in Nederland. Zowel vanuit de MJA-3 (Meer-Jaren-Afspraak Energie-efficiency) als vanuit de Railforum werkgroep Duurzaamheid is de behoefte ontstaan om een gezamenlijke visie voor de lange termijn te ontwikkelen, een visie rondom CO₂. Op zaterdag 28 november ondertekende onder andere Railforum een plan om het spoor voor 2025 geheel CO₂ neutraal te maken. Andere partijen die de visie 'Samen realiseren we een CO₂ neutraal spoor' onderschreven zijn NS, ProRail, Arriva, Syntus, TransDev, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, DB Schenker, KNV en de provincie Groningen. Staatssecretaris Dijksma nam het plan in ontvangst.	http://www.railforum.nl/2015/12/co2-visie/
Circulaire spoor Circulair Spoor is een samenwerkingsverband tussen RailPro, BAM Rail, RHDHV, Asset Rail en ProRail. Deze samenwerking heeft tot doel om de eerste concrete baten van circulair spoor in kaart te brengen en ervoor zorg te dragen dat de hele sector aanhaakt. Op basis van een QuickScan van het materiaal intensieve spoorelementen komt er een circulaire businesscase voor ballast, spoorstaven, wissels, rijdraden en etagefietsrekken. Iedere partner in het samenwerkingsverband is 'sponsor' van één casus. De uitdaging voor ProRail is om te onderzoeken hoe ballast een meer circulair karakter kan krijgen.	
Nederland ICT – Milieu stichting Stichting ICT Milieu is onderdeel van Nederland ICT en organiseert met Wecycle de inzameling en verwerking van ruim 12 miljoen kg afgedankte ICT-apparatuur. ICT Milieu neemt de deelnemers zo veel mogelijk werk uit handen en is de spreekbuis van de ICT-sector als het op milieu aankomt. ICT-inzamelsysteem ICT Milieu zorgt voor de monitoring van de hoeveelheid ingezameld ICT-afval en de verplichte rapportage aan het nationaal WEEE-register. We publiceren jaarlijks het inzamelresultaat in de ICT Milieumonitor.	https://www.nederlandict.nl/diensten/ict-milieu/
Climate Neutral Group	https://www.climateneutralgroup.com/

Climate Neutral Group is met een groep bedrijven aan de slag met klimaatneutraliteit: de Coalition of the Doing. Hierin wordt aan een klimaatneutrale(re) bedrijfsvoering gewerkt en concrete CO₂-reductie. De groep laat zien dat het nú tijd is om tot actie over te gaan! Alle deelnemers werken actief mee aan het behalen van het Klimaatakkoord en willen daarmee anderen inspireren.

Low Car Diet – stichting Urgenda

Low Car Diet is de grootste duurzame mobiliteitswedstrijd in Nederland tussen bedrijven en collega's onderling. Het Low Car Diet brengt bedrijven, Organisaties en medewerkers in aanraking met verschillende vormen van duurzaam vervoer. Workshops en online tools leveren informatie over CO₂-reductie.

<http://www.lowcardiet.nl/>

Colofon

Auteur: Dennis van Dijk en Christine Everaars
Kenmerk: CO₂-Reductieplan
Datum: 12-09-2018
Versie: 1.2
Autoriserende manager: Dennis van Dijk

Handtekening autoriserende manager:

.....